

SARDAR PATEL UNIVERSITY
TYBA (External) Examination-2016
Thursday, 5th May, 2016
10.30 a.m. to 1.30 p.m.

GUJ : 308 Gujarati Literature P-VIII
 ૧૯૪૭ પહેલાંની ગુજરાતી સાહિત્યની કૃતિઓનો અભ્યાસ :
 (૧) વાંસલડી (૨) માટીવટો

કુલ ગુણ : ૧૦૦

સૂચના: દરેક પ્રશ્નોના ગુણ સરખા (૨૦) છે.

પ્ર.૧ મધ્યકાલીન ગુજરાતી સાહિત્યના અંતિમ પ્રતિનિધિ ભકતકવિ દયારામ રચિત 'વાંસલડી' કાવ્યસંગ્રહના આધારે કવિની વિશેષતાઓ - મર્યાદાઓ જણાવો.

અથવા

પ્ર.૧ દયારામનાં જ્ઞાન વૈરાગ્યનાં પદો સદષ્ટાંત મૂલવો.

પ્ર.૨ 'માટીવટો' ના અભ્યાસનિયત નિબંધોને આધારે સર્જક મણિલાલ હ. પટેલની નિબંધકાર તરીકેની સિદ્ધિ-મર્યાદાઓ જણાવો.

અથવા

પ્ર.૨ 'માટીવટો' નિબંધસંગ્રહના પ્રકૃતિ નિબંધોને સવિગત મૂલવો.

પ્ર.૩ ટૂંકનોંધ લખો.

(અ) દયારામનાં પ્રેમલક્ષણા ભક્તિનાં પદો

અથવા

(અ) દયારામના 'વાંસલડી' વિષયક કાવ્યો

(બ) 'ફળિયું' નિબંધમાં લેખકનો વતનપ્રેમ

અથવા

(બ) 'માટીવટો' નિબંધ સંગ્રહમાં આલેખાયેલા લેખકના શાળા જીવનના અનુભવો.

પ્ર.૪ નીચેનામાંથી કોઈપણ ચારના મુદ્દાસર જવાબ આપો.

(૧) 'મારામાં શું દીકું', કાવ્યમાં કાનુડો ગોપીને કઈ રીતે પજવે છે?

(૨) 'વૈષ્ણવ નથી થયો તું રે' પદમાં દયારામ વૈષ્ણવજનના કયા લક્ષણો વર્ણવે છે?

(૩) લોચન અને મન શા માટે ઝઘડે છે? તેનું નિરાકરણ શું આવે છે?

(૪) 'શ્યામની શોભા' ગરબીમાં કવિ શ્યામને કયા કયા રૂપે વર્ણવે છે?

(૫) ધૂળિયા મલકની ગ્રાન્ટશાળા કેવી હતી?

(૬) 'સવારે પંખીઓ' નિબંધમાં સર્જક પંખીઓની વિવિધ છટાને કેવી રીતે વર્ણવે છે?

(૭) ઉનાળાની ઋતુમાં ફળિયું કેવા રૂપ-રંગ ધારણ કરે છે?

(૮) જીજ્ઞાના મૃત્યુ બાદ લેખક તથા તેમના ભાઈ-બહેનો કોની છત્ર-છાયામાં ઊભર્યા હતાં?

પ્ર.૫ કોઈપણ ચારના પૂર્વાપર સંદર્ભ આપી સમજાવો.

(૧) 'સોડનો ઘાવ માર્યો રનેહી શામળિયે, કિયા રાજાને રાવે જઈએ રે !'

(૨) 'મુને 'શશીવદની' કહી છે રે ત્યારની દાઝ લાગી છે અંગે'

(૩) 'તારે બીજા વરનું કામ શું છે? હું વર તું વહુ ધન્યા!'

(૪) 'તુજ અધર ઉપર એ વાજે છે, સૂણી અંતર માતું દાઝે છે'

(૫) 'બુન! આજે રાત છે તો કાલે હવાર પણ પડશે હાં કે, માટે કાળજું ટાકું રાખ...'

(૬) 'વ્યાજને તો ઘોડાય ના પહોંચે'

(૭) 'ડોબા, ઘરમાં હાંડલામાંથી લોટ લાવવાનો હોય...'

(૮) 'ના રે ના! સબસીડી મળે તો 'બેંકવાળા બાબુ લોગની!'

@@@@@@